Нашето единство е в силата на руския дух: Русия и сънародниците в един променящ се свят

*Слово на Светейшия Патриарх Московски и на цяла Русия Кирил на **откриването** на VII Световен конгрес на руските сънародници, живеещи в чужбина, под надслов «Русия и сънародниците в един променящ се свят» (15 октомври 2021 г., Москва).*

Уважаеми Сергей Викторович, скъпи сънародници, братя и сестри!

Сърдечно приветствам всички участници и гости на VII Световен конгрес на руските сънародници, събрали се в тази зала и пред екраните на своите монитори по целия свят. Радвам

се на възможността да се обърна към хората, които се смятат за съпричастни на великата руска цивилизация.

През тази година ние отбелязваме 800 години от рождението на благоверния велик княз Александър Невски – бележит държавен мъж и светец на Руската земя. Преди тринайсет години името му всенародно, както мнозина вероятно помнят, беше признато за «име на Русия». То стана един от символите не само на Русия, но и на цялата руска цивилизация. В много страни както от близката, така и от далечната чужбина са построени и осветени православни храмове в негова чест.

Удивителният пример на живота и служението на благоверния княз ни вдъхновява и нас, неговите потомци. Истина, това е пример за руски човек, патриот, обичал самоотвержено своя народ и Отечество, умеел да брани самобитния път на нашата страна и в края на краищата дал живота си за Родината. Осем века по-късно по милост Божия нашата руска цивилизация продължава мирно да съществува и да се развива върху просторите както на Европа, така и на Азия. Вглеждайки се днес в житейския път на светия княз, ние сме призовани да осмислим не само актуалността на неговото духовно наследство, но и да осъзнаем личната си отговорност за съдбата на Отечеството и народа.

Миналото за нас не е музеен експонат. То ни помага да строим днешния и утрешния ден. На съвременния човек е все по-трудно да се ориентира във все по-усложняващия се информационен поток, в пространството на фейковете, защото в това пространство ние се сблъскваме с опити да ни лишат освен всичко друго и от историческата истина чрез изопачено изложение на фактите, за да ни внушат чувство за лъжлива вина, за някаква уж непълноценност, представяйки, например, жертвите на Втората световна война като агресори и окупатори, героизирайки предателите и колаборационистите.

Ние не трябва да забравяме за нашето историческо единство на Светата Рус, чиито първоизвори са в Киевската кръщелна купел. Аз, както и повечето от нас, дълбоко страдам от днешните разделения в братския народ по политически и религиозни причини.

На нашия исторически път се срещат не само победи, но и поражения, несполуки, съпроводени от нещастия и лишения. Но до най-големите си успехи нашият народ е стигал тогава, когато е бил единен духом. Можем по различен начин да се отнасяме към съществуването на идеология в държавата, но все пак е очевидно, че лишената от идея държава неизбежно търпи цивилизационен крах. Още по-малки са шансовете на лишения от идея народ, общество. Какво е националният дух? Духът се проявява тогава, когато хората живеят с нравствени ценности, предавани от поколение на поколение.

Ето защо живата вяра, непреходните евангелски ценности, усвоени от нашия народ в зората на формирането на неговата политическа организация, силата на волята, смелостта, упорството и мъжествеността на руските хора, тяхната доброта, гостоприемство и душевна широта, тяхната взаимна подкрепа, готовността им да се притекат на помощ на онези, които страдат, са изковали нашия дух и са определили историческия ни път, формирали са цивилизационния ни код.

Всички тези забележителни качества се възпитават от детинство и могат да се предават само в рамките на едно здраво семейство, където има мама и татко, където присъства по-старото поколение, притежаващо онзи скъпоценен жизнен опит, на който не можеш да се научиш от видеоклиповете в социалните мрежи. Ние трябва да възпитаваме уважение към по-възрастните; невъзможно е, разбира се, да обичаме дейно своята страна без изначално придобито умение да се грижим за своите роднини и близки. Апостол Павел пише: Ако някой се не грижи за своите, а особено за домашните си, той се е отрекъл от вярата и е по-лош от неверник (1 Тим. 5.8).

Дълг на Руската Църква, както и на всички традиционни религиозни общности в нашата страна, е да помага за запазването на традиционните семейни ценности в обществото. Примерът на многобройните семейства на свещенослужителите свидетелства, че и в съвременните трудни условия може да се създаде здраво и многодетно семейство.

Навярно всички ще се съгласим, че руският народ е много търпелив, умее да се адаптира към сложни условия на живот. Но при това той е и много свободолюбив и не търпи несправедливост по отношение на ближния. Да, в търсенето на правда и справедливост ние понякога сме способни да стигнем до бунт, както казва Александър Сергеевич Пушкин, «безсмислен и безпощаден». Ето защо примиряващият глас на Църквата винаги е бил важен за нашия народ. Такъв, надявам се, той остава и днес.

Хилядолетната история на Русия ясно свидетелства, че ние не трябва да копираме нечий чужд цивилизационен път, но при това не трябва и да игнорираме опита на другите. Все пак в епохата на глобализацията ние следва да се съсредоточим върху собствената си самобитност, да не се срамуваме от това, че не приличаме на другите, да вървим по своя исторически път и да запазваме своите ценности, където и да се намираме. Това изисква мъжество и консолидация на нашите усилия.

Вие не по-зле от мен познавате трудностите, с които се сблъскват нашите сънародници в чужбина. Голям обществен резонанс доби случаят с насилието над едно руско момче в тренировъчен лагер, станал това лято в една гранична с Русия страна. Подигравали му се, биели го, защото то посмяло да свидетелства за своята вяра. Руската държава и Руската Църква бързо реагираха на този инцидент. Но има и други примери за нападения срещу руснаци и рускоезични в другите страни от близката чужбина, и невинаги, за съжаление, те получават дължимото разгласяване и оценка. Много важно е зад единичните случаи на битова нетърпимост да не се пропускат признаците на русофобски и християнофобски тенденции с голям мащаб.

Днес съществува сериозна потребност от създаване на система за безопасност за нашите сънародници в чужбина. Ние трябва да се научим да се защитаваме едни други, за да бъде ясно на всички, че нашите сънародници се намират под закрилата на руската държава и че никому не е позволено да ги тормози. Защитата на правата и интересите на нашите сънародници в чужбина, която и част на планетата да обитават, е наш общ дълг.

Хората, които биха искали да се завърнат в Русия, трябва да имат такава възможност. А онези, които искат да си останат в местата на своето пребиваване, трябва да бъдат сигурни, че в случай на необходимост ще бъдат защитени и подпомогнати. Между другото, в нашите храмове в чужбина сънародниците ни нерядко намират подкрепа в критични ситуации, получават подслон, подпомагане с продукти, морална и духовна подкрепа. Хората, оказали се далеч от Родината, усещат особено голяма потребност от духовно утешение и пастирска грижа. Отговор на тези нужди през последните две десетилетия стана откриването на много нови енории, които обединяват хората не само в църковно, но и в културно отношение. Нашите задгранични енории са пример за многонационални диаспори, които се формират по принципа на вярата, в които под един покрив редовно се молят и създават заедно една общност руснаци и белоруси, украинци и молдовци. И в огромното мнозинство от случаите ги обединява не само богослужебният църковнославянски език, но и съвременната руска реч. Посредством руския език те общуват и споделят своите радости и грижи.

Да запазваш руската си идентичност означава да мислиш, да пишеш и да говориш на руски. Не само като Патриарх, но и като председател на Дружеството за руска словесност ви призовавам да внушавате на децата си вкус и любов към руския език, към своята историческа Родина и култура. Нека децата ви общуват помежду си на езика на своите родители, нека пишат електронни съобщения на своите майки и татковци, роднини и близки на кирилица.

Нека да помним нашата история, да почитаме нашите предци и да мислим за нашите потомци. Не трябва прекалено да се възгордяваме от предишните заслуги, да разчитаме на «стара слава», но заедно с това не трябва и да униваме в изпитанията. Както казва Борис Пастернак

Другие по живому следу
Пройдут твой путь за пядью пядь,
Но пораженья от победы
Ты сам не должен отличать.

Господ Вседържител да пребъде винаги с нашия народ и да благослови всички ни! А ние ще се постараем честно и добросъвестно да се трудим всеки на своето място, съзиждайки общото цивилизационно пространство с краткото име «Рус».

Благодаря на всички ви за вниманието!

Източник: https://mospat.ru/bg/news/88259/